

Предлози за допуну подзаконских аката усвојених ради примене Закона о јавним набавкама

Транспарентност Србија

Септембар 2020

Садржај

Увод.....	3
Правилник о садржини конкурсне документације	4
Правилник о поступку за стицање сертификата и вођењу регистра службеника	5
Правилник о поступку отварања понуда.....	6

Увод

Закон о јавним набавкама (Службени гласник Републике Србије број 91/19) донео је велики број новина у овој области. Иако је иницијално било остављено довољно времена за све припремне радње које је требало спровести пре почетка примене Закона (1.7.2020), околности за то су биле неповољне. Наиме, током неколико месеци пре почетка примене закона активности државних органа, као и привредних субјеката, омела је пандемија COVID-19. Иако би то било оправдано, почетак примене новог Закона није одложен, тако да није било довољно времена да се наручиоци, понуђачи и целокупна јавност адекватно припреме за почетак примене.

Пандемија и ванредно стање нису омели Канцеларију за јавне набавке да припреми подзаконске акте пре него што је примена Закона почела. Околности у којима су акти донети су вероватно утицале на то да у припреми ових аката не буде организована јавна расправа, нити консултације са свим релевантним субјектима. Наиме, чланом 77. став 4. Закона о државној управи (у питању су измене овог закона, објављене у Службеном гласнику РС, број 47/2018) прописано је да министарства и посебне организације (Канцеларија за јавне набавке у овом случају), током припреме подзаконских аката којима се разрађују поједине одредбе или се одређује начин извршења појединих одредаба закона „спровode консултације са свим релевантним субјектима, укључујући друге државне органе, релевантна удружења, стручну јавност, као и друге заинтересоване стране, на начин којим се обезбеђује отвореност и делотворно учешће јавности у том процесу“.

Да су такве консултације одржане, правовремено бисмо указали на одређене недостатке у правилницима, као и на начин на који би се они могли отклонити. Без обзира на то, сматрамо да би било значајно да се процес консултација обави макар накнадно, у вези са усвојеним подзаконским актима, што би дало прилику Канцеларији за јавне набавке да их модификује такође и на основу проблема који су уочени у досадашњој пракси. Као прилог за такве очекиване консултације, и као подстицај да се оне отпочну, упућујемо предлоге за допуне три правилника која су донета у јуну 2020.

Правилник о садржини конкурсне документације

Чланом 154. став 1. ЗЈН је прописано да се уговор о јавној набавци извршава у складу са условима који су одређени у документацији о набавци и изабраном понудом, док је ставом 2. истог члана одређено да је наручилац обавезан да контролише извршење уговора о јавној набавци у складу са условима који су одређени у документацији о набавци и изабраном понудом.

Чланом 2. став 1. тачка 10. ЗЈН је одређено да је документација о набавци сваки документ у коме се описују или утврђују елементи набавке или поступка, а који укључује јавни позив, претходно информативно или периодично индикативно обавештење у случају када се оно користи као јавни позив, обавештење о успостављању система квалификације, описну документацију и конкурсну документацију.

Чланом 93. став 4. ЗЈН је прописано да Канцеларија за јавне набавке ближе уређује садржину конкурсне документације.

Међутим, у Правилнику о садржини конкурсне документације у поступцима јавних набавки (Службени гласник Републике Србије број 93/20) **није предвиђено ништа у погледу начина** на који ће наручилац вршити праћење и контролу извршења уговора у смислу наведених одредби члана 154. новог ЗЈН.

Прописивање начина праћења и контроле извршења уговора би било од велике важности за понуђаче по два основа. С једне стране, они би били унапред упознати са овлашћењима наручиоца у вези са праћењем и контролом извршења уговора. С друге стране, на тај начин би понуђачи били додатно упозорени да своје обавезе испуњавају у свему у складу са условима који су одређени у документацији о набавци и изабраном понудом.

Имајући у виду ове потенцијалне користи, предлажемо да конкурсна документација, односно поменути правилник садрже следеће информације:

- да ће изабрани понуђач приликом закључења уговора бити обавештен о лицу одређеном од стране наручиоца за праћење и контролу извршења уговора, као и о променама тог лица током извршења уговора;
- правила комуникације с другом уговорном страном у вези с тим извршењем;
- критеријуме, правила и начин провере квантитета и квалитета испоручених добара, пружених услуга или изведених радова;
- правила у вези с плаћањем;
- правила поступања у случају рекламација у вези са извршењем уговора и у случају потребе за отклањањем грешака у гарантном року;
- правила поступања у вези с уговореним средствима финансијског обезбеђења;
- правила поступања у вези са изменом у току трајања уговора и раскидом уговора;
- правила састављања извештаја (анализе) о извршењу уговора.

Све наведене информације могу бити саставни део Модела уговора у оквиру конкурсне документације.

Правилник о поступку за стицање сертификата и вођењу регистра службеника

У Правилнику о поступку и условима за стицање сертификата за службеника за јавне набавке и вођењу Регистра службеника за јавне набавке (Службени гласник Републике Србије број 93/20), у члану 1. је одређено да се тим правилником прописују поступак и услови за стицање сертификата за службеника за јавне набавке (у даљем тексту: сертификат) и води Регистар службеника за јавне набавке.

Прво, сматрамо да се правилником као подзаконским актом не може водити Регистар. Правилником се може (и мора) ближе уредити начин вођења Регистра. Међутим, оно што је још важније јесте чињеница да у наведеном правилнику ни једном одредбом није ближе уређен начин вођења Регистра, иако је Регистар наведен и у називу тог подзаконског акта и у члану 1. који одређује предмет регулисања.

У том смислу, сматрамо да у наведеном правилнику недостају одредбе о следећем:

- да ли се Регистар објављује и где (сматрамо да би објављивање требало вршити на Порталу јавних набавки, уколико за то постоје техничке могућности, а ако то није могуће, на интернет презентацији Канцеларије за јавне набавке);

- које податке садржи Регистар;

- да ли су саставни део Регистра и документи на основу којих је извршена регистрација (записник о обављеном испиту);

- како се врши упис у Регистар (да ли упис врши Канцеларија по службеној дужности или по пријави службеника који је положио испит, и у ком року);

- да ли ће се, и у којим случајевима вршити брисање из Регистра (рецимо, на лични захтев).

Правилник о поступку отварања понуда

У члану 45. ст. 3 – 6. ЗЈН одређене су ситуације у којима није обавезно да се комуникација и размена података врши електронским средствима на Порталу јавних набавки. То се односи на подношење дела понуде, пријаве, плана или дизајна. У Правилнику о поступку отварања понуда (Службени гласник Републике Србије број 93/20) није јасно издвојен део који се односи на делове понуда који се достављају средствима која нису електронска (путем Портала јавних набавки).

У том смислу, сматрамо да би у наведеном правилнику требало додати један члан следеће садржине:

Поступак за отварање делова понуда достављених средствима комуникације која нису електронска

Члан ...

- (1) На почетку јавног отварања понуда наводе се подаци о поступку јавне набавке (предмет или група предмета набавке), име и презиме присутних чланова комисије за јавне набавке и име и презиме присутних овлашћених представника понуђача.
- (2) Понуде се отварају према редоследу приспећа.
- (3) Ако је понуђач у року за подношење понуда променио понуду, најпре се отвара допуна понуде, па онда основна понуда.
- (4) За сваку отворену понуду утврдиће се да ли је потписана и из колико је делова састављена.
- (5) Из сваке отворене понуде обавезно је наглас прочитати:
 1. име и седиште понуђача, а у случају понуде групе привредних субјеката, име и седиште сваког члана групе;
 2. назив предмета набавке;
 3. цену понуде без пореза на додату вредност и цену понуде са порезом на додату вредност.
- (6) Након читања података из става 5. овог члана за појединачне понуде, наручилац мора омогућити овлашћеним представницима понуђача да прегледају достављене понуде, односно делове понуда.
- (7) Овлашћеним представницима понуђача мора се омогућити да дају примедбе о поступку отварања јавних понуда.
- (8) Записник о отварању понуда доставља се одмах на увид, верификацију садржаја и потпис присутним овлашћеним представницима понуђача.
- (9) Записник о отварању понуда наручилац ће одмах доставити свим овлашћеним представницима понуђача који су присутни на јавном отварању, а записник ће се доставити осталим понуђачима на њихов писмени захтев.
- (10) Ако је понуда поднета електронским путем комуникације, делови понуде поднети путем комуникације који нису електронски отварају се заједно са понудом достављеном електронским средствима комуникације.